

Rabi Yossi follows his ruling

רבי יוסי לטעמיה –

OVERVIEW

explained that the reason ר' יוסי argues with ר"מ and maintains that we cannot derive from רחס"ה that we can burn תרומה טהורה (which is מדרבנן together with שר שנמא בולד הטומאה רחס"ה the תרומה טמאה, is because in the case of רחס"ה) became מטמא through contact with משקין טמאין which (according to ר' יוסי) are מטמא only is only טומאת משקין לטמא אחרים ר"מ who maintains that מטמא (as opposed to דאורייתא מדרבנן). Therefore we cannot derive an איסור מדרבנן from a דאורייתא. Our תוספות clarifies what exactly is the view of ר' יוסי (and ר"מ).

תוספות asks:

קשה רבי יוסי גופיה אית ליה לקמן (דף יח,ב) טומאת משקין לטמא אחרים דרבנן¹ -
There is a difficulty, for later ר' יוסי actually maintains that טומאת משקין לטמא
טומאת משקין לטמא (and not מדרבנן אחרים -
והא דאית ליה הכא דאורייתא בשיטת רבי עקיבא רבו אמר² ואין זה לטעמיה -
And this which ר"י maintains here that טומאת משקין לטמא אחרים is דאורייתא, he
said that according to the view of his master ר"ע, but this cannot be considered
לטעמיה of ר"י. Why does the גמרא say לטעמיה?

תוספות asks an additional question:

ועוד קשה במה חולקין כיון דרבי יוסי אליבא דרבי עקיבא אומר -
And there is an additional difficulty; what is the dispute between ר"מ and ר"י,
since דאורייתא is טומאת משקין לטמא אחרים ר"ע that ר"י is saying that according to
וכי אינו מודה רבי מאיר דלרבי עקיבא משקין לטמא אחרים דאורייתא -
So does not ר"מ agree that according to ר"ע the rule is that לטמא אחרים is
דאורייתא -
הא רבי עקיבא דריש בהדיא יטמא יטמא בההיא דבו ביום³ דרש רבי עקיבא -
Since regarding 'that day' where ר"ע expounded, etc., ר"ע explicitly
expounded לטמא אחרים דאורייתא to mean יטמא, meaning that

תוספות answers:

¹ there cites רבא who stated כר"ע; indicating that according to ר' יוסי סבר לה כר"ע רבינא רבא. See 'Appendix'.

² See the גמרא there on יח,ב where it states; ר"י בשיטת ר"ע רבו אמרה וליה לא ס"ל.

³ refers to the day when they appointed ר' אלעזר בן עזריה to be the נשיא. See 'Thinking it over' # 1.

ותירץ הרב רבינו יוסף מירושלים דסבירא ליה לרבי מאיר -

And ר"מ maintains - answered that ר"ר יוסף מירושלים

דיטמא דכתיב גבי משקין היינו הכשר⁴ -

That the word הכשר, which is written regarding משקין, refers to יטמא

ומשקה דמקבל טומאה⁵ נפקא ליה מדדריש רבי עקיבא גבי חולין יטמא⁶ דשני עושה שלישי -

And according to ר"ע, we derive that משקה is טומאה since ר"מ expounded regarding חולין that a שני can make a שלישי even by חולין -

ובחולין לכולי עלמא אין אוכל מטמא אוכל⁷ שלישי על כרחך⁸ היינו⁹ משקין:

And regarding חולין all agree that אוכל cannot be מטמא אוכל, perforce we must conclude that the שלישי is משקין. This proves that משקה can be טומאה.

SUMMARY

There is a dispute as to whether ר"ע maintains (the view of ר"ר יוסי) or whether it is דרבנן (the view of ר"מ).

THINKING IT OVER

1. תוספות in the question assumed that everyone (including ר"מ) agrees that according to ר"ע the rule is טומאת משקין לאחרים דאורייתא (since he expounds יטמא יטמא).¹⁰ Why then was it necessary for רבא previously¹¹ to (merely) infer from our משנה that ר"ע maintains טומאת משקין לאחרים דאורייתא, when it is so explicit according to תוספות?!¹²

⁴ הכשר means that it is prepared or fit to be טומאה. We derive from the פסוק of יטמא וגוי' that in order for משקה or אוכל to be טומאה they must first be in contact with משקין. This פסוק is not referring to the טומאה of משקין, but rather to the הכשר of משקין so that the אוכלין can be טומאה.

⁵ According to ר"מ the only טומאה of משקין (even according to ר"ע) is טומאת עצמן, but משקין cannot be מטמא אחרים. However, ר' יוסי disagrees. This is the מחלוקת between ר"מ and ר"ר (see footnote # 9). See 'Thinking it over' # 2.

⁶ He derives it from the words וגוי' יטמא ומכל האוכל וגוי' יטמא. See footnote # 18.

⁷ See the גמרא on יד,א where we derive this from the פסוק (ויקרא [שמני] יא, לח) in פסוק (ואכלוהו) which states וגוי' טמא הוא.

⁸ A person or a כלי which comes in contact with an הטומאה becomes אב הטומאה, when in turn they touch אוכל or משקה (אין אוכל מטמא אוכל) (since אוכל שני regardless whether it touched שלישי or whether it touched שלישי). The only way there can be משקין לטמא אחרים (ממשקין לטמא אחרים) (פסוק) for ר"מ (since [according to ר"מ] we have no פסוק) is if the שלישי touches משקין which become שלישי. This proves that משקין can be טומאה.

⁹ This seemingly only answers the second question of תוספות (ועוד קשה) (the תוספות). See however מהרש"א who explains that since ר"מ, when he rules that טומאת משקין לטמא אחרים is דרבנן, is discussing (even) the view of ר"ע, therefore we are justified to say since ר' יוסי לטעמיה ר' יוסי is disagreeing with ר"מ regarding the view of ר"ע and maintains that טומאת משקין לטמא אחרים דאורייתא. See however אור חדש (see also שפת אמת and אור חדש) (הגהות וציונים אות כ').

¹⁰ See (the text by) footnote # 3.

¹¹ יד,ב.

¹² See אור לישרים.

2. משקין לטמא אחרים is concludes that ר"ע maintains according to ר"מ that משקין לטמא אחרים must maintain ר"ע previously stated that ר"ע must maintain ר"ע. However רבא previously stated that ר"ע must maintain ר"ע. How can we reconcile this apparent contradiction?!¹⁴

APPENDIX¹⁵

The פסוקים state¹⁶ regarding a שרץ (which is an אב הטומאה) that fell into a vessel (which becomes a ראשון לטומאה) that וְכֹל כְּלֵי חָרֶשׁ אֲשֶׁר יִפֹּל מֵהֶם אֶל תּוֹכּוֹ כֹּל אֲשֶׁר בְּתוֹכּוֹ (ראשון לטומאה) וְכֹל כְּלֵי חָרֶשׁ אֲשֶׁר יִפֹּל מֵהֶם אֶל תּוֹכּוֹ כֹּל אֲשֶׁר בְּתוֹכּוֹ לֵד. מִכָּל הָאֵכָל אֲשֶׁר יֵאָכֵל אֲשֶׁר יָבֹא עָלָיו מִיָּם יִטְמָא וְכֹל מִשְׁקָה אֲשֶׁר יִשְׁתָּה בְּכֹל יִטְמָא וְאֵתוֹ תִּשְׁבְּרוּ. לֵד. מִכָּל הָאֵכָל אֲשֶׁר יֵאָכֵל אֲשֶׁר יָבֹא עָלָיו מִיָּם יִטְמָא וְכֹל מִשְׁקָה אֲשֶׁר יִשְׁתָּה בְּכֹל יִטְמָא. The simple reading of the פסוקים indicates that anything (including משקין) which is in this כלי (where the שרץ fell in) becomes טמא. It becomes a שני לטומאה.¹⁷ However, ר"ע goes a step further (according to ר' יוסי) and maintains that the word טמא (even in the phrase of וְכֹל מִשְׁקָה אֲשֶׁר יִשְׁתָּה בְּכֹל כְּלֵי יִטְמָא) should be interpreted טמא (it can make others טמא);¹⁹ meaning that if the משקין שני touches food, the food becomes a שלישי לטומאה (even by חולין). However, the other תנאים disagree and maintain that there is no שלישי בחולין; therefore they cannot agree with the דרשה of ר"ע that טמא means טמא. According to these תנאים (including ר' יוסי ור"מ) טמא can (perhaps) be טמא אחרים מדאורייתא, however it cannot be טמא אחרים מדאורייתא only מדרבנן.

¹³ See footnote # 5.

¹⁴ פני יהושע.

¹⁵ See footnote # 1. It may be helpful to read this first before continuing with the תוספות.

¹⁶ ויקרא (שמיני) יא, לג לד.

¹⁷ It was in a כלי which is a ראשון לטומאה.

¹⁸ All agree (even ר"מ) that according to ר"ע it applies to the word טמא in וְכֹל מִשְׁקָה אֲשֶׁר יִשְׁתָּה בְּכֹל כְּלֵי יִטְמָא which refers to אוכלין that an אוכל שני can make a שלישי בחולין (see footnote # 6).

¹⁹ Otherwise (if it cannot be טמא אחרים) the תורה should have said טמא (not טמא).